

*Палеха Владислав Олександрович,
аспірант кафедри теорії, історії та філософії права
Національної академії внутрішніх справ*

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДЕРЖАВИ ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА РЕІНТЕГРАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ

У сучасних умовах розвитку цифрових технологій директивною України як демократичної держави є забезпечення доступу ветеранів до необхідних послуг та їхньої підтримки через онлайн-сервіси. Оскільки Конституція України виступає як керівний нормативно-організаційний орієнтир, держава гарантує рівний доступ громадян до інформації, участь у суспільному житті та отримання соціальних послуг, що визначає цифровізацію як основний напрямок у модернізації системи соціальної підтримки населення [1].

На початку огляду даної теми доречним буде означити тлумачення дефініції терміну «ветеран». Отже, відповідно до ст. 4 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», ветеранами війни є особи, які брали участь у захисті Батьківщини чи в бойових діях на території інших держав. До ветеранів війни належать: учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасники війни. Оскільки реінтеграція ветеранів в суспільство на усіх рівнях забезпечує визнання їх правового статусу, створення належних умов для їх життєзабезпечення, сприяє формуванню в суспільстві шанобливого ставлення до них, важливим є підтримка її інституційного аспекту [2].

Статистика Міністерства у справах ветеранів України демонструє, що станом на 1 вересня 2025 року в Україні статус учасника бойових дій отримали 1 326 552 осіб, дані про яких були внесені в Єдиний державний реєстр ветеранів війни. [3] Тож, це ставить перед державою нові виклики щодо створення ефективної цифрової інфраструктури підтримки ветеранів як важливої складової реінтеграційної системи. Цифрова трансформація сфери ветеранських послуг розглядається як інструмент інноваційного підходу до державного управління (e-governance) та соціальної роботи і є одним із пріоритетних напрямків задля забезпечення якісного надання послуг.

Перелік таких цифрових послуг є обширним і орієнтований на різні сфери діяльності забезпечення державної, соціальної, медичної, освітньої та правової підтримки та адаптації захисників у суспільство. До таких можна віднести створення певного документу, правові засади якого затверджено Постановою Кабінету Міністрів України № 139 від 09.02.2022 «Деякі питання запровадження електронного посвідчення ветерана», а саме електронне посвідчення ветерана (далі - е-посвідчення ветерана) – посвідчення ветерана у формі електронного відображення інформації, що містить відомості про видане особі «Посвідчення учасника бойових дій», «Посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни», «Посвідчення учасника війни» або «Посвідчення члена сім'ї загиблого» разом з унікальним електронним ідентифікатором (QR-кодом, штрих-кодом, цифровим кодом), який забезпечує перехід за посиланням на відповідний підтвердний запис в електронних ресурсах Єдиного державного

реєстру ветеранів війни, яке формується у разі виявлення бажання запитувача, підтверджує його статус; невід'ємною частиною е-посвідчення ветерана є відцифрований образ обличчя, що міститься в Єдиному державному реєстрі ветеранів війни або відображається в порталі «Дія», який надає доступ до подання заявки на отримання статусу ветерана війни, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасника бойових дій, тощо [4].

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 685 від 08.09.2015 «Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок травми (поранення, контузії, каліцтва) або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України» затверджено, що дані послуги можуть бути отримані в електронній формі заявниками з допомогою засобів порталу «Дія» (для законних представників або уповноважених осіб зазначених осіб за наявності технічної можливості), а також незалежно від адреси задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) заявника може бути подана адміністратором центру, який здійснює ідентифікацію заявника шляхом пред'явлення заявником паспорта громадянина України або тимчасового посвідчення громадянина України, після проходження електронної ідентифікації та автентифікації з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації, електронного підпису або інших засобів електронної ідентифікації, які дають змогу однозначно встановити особу адміністратора центру [5]. Такі сервіси дають можливість отримати потрібну послугу без відвідування державних установ, здійснювати перевірку статусу ветерана з постійним мобільним доступом до персональних даних у реєстрі, які відображаються у застосунку «Дія» та мають однакову юридичну силу, як паперові фізичні документи.

Окремої згадки в огляді потребує цифрова платформа ««Ветеран» та «Ветеран PRO», основною метою яких є підвищення рівня соціального захисту ветеранів війни шляхом онлайн контролю за реалізацією їх прав та гарантій [6]. Дана платформа працює як віртуальний простір, який забезпечує безбар'єрний доступ до послуг, а окрема опція, яка має назву «Твій шлях» забезпечує індивідуалізований супровід для кожного ветерана на основі даних з різних реєстрів та баз даних, а також відповідно до запитів та потреб, що спрощує користування даним цифровим сервісом. На електронній платформі є можливість не лише отримати послуги з оформлення документів та подання електронних заяв і запитів, а й оперативно здійснювати моніторинг за актуальними вакансіями на ринку праці для ветеранів, отримати сервіс з психологічної допомоги та інформацію про спортивні заходи. Даний проєкт було реалізовано Міністерством у справах ветеранів України спільно з Мінцифрою та «Дією» за підтримки Програми розвитку ООН (ПРООН) в

Україні у межах «Проекту підтримки Дія», що реалізується за фінансування Швеції, а статистичні дані підтверджують ефективність та високий попит. Адже, станом на липень 2025 року ветеранами було отримано 53 877 витягів з Єдиного реєстру ветеранів війни, 400 документів із затвердження статусу члена сім'ї загиблого захисника чи захисниці, 365 таких щодо осіб з інвалідністю внаслідок війни, отримано більше 112 мільйонів гривень для занять спортом, а це 74 692 успішні заявки від захисників держави [7].

Додаткової уваги потребує цифрова спільнота «ВетеранХаб», яка в діджитал-форматі спрямувала свою діяльність на комплексну підтримку ветеранської політики, перший крок до якої можна зробити саме онлайн, а її можливість стала реалізована за підтримки Програми реінтеграції ветеранів, яку втілено у життя за співпраці з міжнародною організацією IREX та підтримки Державного департаменту США. На офіційному веб-порталі можна отримати інформацію з юридичної підтримки та супроводу ветерана, працевлаштування та освітніх можливостей, а також формування ветеранського кола однодумців керуючись сучасними методиками соціалізації та психологічної допомоги тим, хто її потребує [8].

У підсумку, варто відзначити, що такі платформи є значним внеском на шляху до цифровізації системи підтримки захисників України та дозволяють пов'язати всі необхідні послуги, пільги та потрібну інформацію в одному зручному онлайн-просторі, забезпечуючи доступність, прозорість і швидкість взаємодії між ветеранами та державою з дотриманням захисту персональних даних, а за потребою, конфіденційність.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», Закон України, Відомості Верховної Ради України, 1993, № 45, зі змінами, від 03.09.2025 року, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.

3. Офіційна статистика Міністерства у справах ветеранів України щодо кількості запитів на оформлення статусу учасника бойових дій // I півріччя 2025 року. URL: <https://news.liga.net/ua/society/news/v-ukraini-kilkist-uchasnykiv-bojovykh-diy-zroslo-do-ponad-1-3-mln>.

4. Деякі питання запровадження електронного посвідчення ветерана, Постанова Кабінету Міністрів України № 139 від 09.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/139-2022-%D0%BF#Text>.

5. Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок травми (поранення, контузії, каліцтва) або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для

забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, Постанова Кабінету Міністрів України № 685 від 08.09.2015. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685-2015-%D0%BF#Text>.

6. Офіційний веб-сайт цифрової платформи «Ветеран». URL: <https://eveteran.gov.ua>.

7. Офіційна статистика платформи «Дія» щодо кількості наданих послуг, пов'язаних з запитами ветеранів або членів їх сімей. URL: <https://diia.gov.ua/news/zapustyly-veteran-pro-tsyfrovyi-prostir-dlia-veteraniv-i-veteranok-u-dii>.

8. Офіційний веб-сайт цифрової платформи «ВетеранХаб». URL: <https://veteranhub.com.ua>

*Пендюра Максим Миколайович,
завідувач кафедри теорії, історії та філософії права
навчально-наукового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

*Пилипенко Вікторія Вікторівна,
доцент кафедри теорії, історії та філософії права
навчально-наукового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат історичних наук, доцент*

УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ГРОМАДЯН В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ І ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Національна та громадянська ідентичність в умовах регіональних конфліктів, що формують геополітичний порядок денний, є основним об'єктом інформаційних та інших гібридних впливів. Для України, яка з 2014 року протистоїть російській агресії, а з 2022 року веде повномасштабну оборонну війну, європейська інтеграція стала не лише стратегічним вектором зовнішньої політики, але й каталізатором трансформації ідентичності її громадян. Національна ідентичність тут розуміється як сукупність культурних, історичних та етнічних елементів, що формують почуття приналежності до української нації, тоді як громадянська ідентичність акцентує на політичних, правових та демократичних аспектах, пов'язаних з державою та її інституціями. Ці дві складові не є антагоністичними, а радше взаємодоповнюючими, особливо в контексті європейської інтеграції, яка пропонує модель цивільного